

SREDNJA MUZIČKA ŠKOLA

„PETAR KONJOVIĆ“

Sombor

MATURSKI RAD IZ SAVREMENE MIDI KOMPOZICIJE I PRODUKCIJE

Tema: Snimanje acapella obrade pesme „Could you be loved“ od Bob Marley

Profesorka: Željka Milošević

Učenik: Jovan Živković

Sombor, jun 2016.

SADRŽAJ

1. UVOD
 - 1.1 Aranžman
2. PLAN SNIMANJA
3. REALIZACIJA PLANA SNIMANJA
 - 3.1.Proučavanje relevantne stručne literature
 - 3.2. Dogovor sa profesorom Mirkom Pregunom u vezi aranžmana
 - 3.3.Nalaženje i preučavanje sposobnosti pevača
 - 3.4. Dogovor sa mentorkom Prof. Željkom Milošević
 - 3.5.Obezbeđivanje potrebne opreme
 - 3.6. Realizacija snimanja
 - 3.7. Dogovor sa mentorkom Prof. Željkom Milošević
 - 3.8.Realizacija snimanja
4. OBRADA AUDIO SNIMKA PESME „Could you be loved“ U CUBASE SOFTVERU
 - 4.1.Glavni vokal
 - 4.2.Vokal 2
 - 4.3.Ritam
 - 4.4.Filtrirani vokali
 - 4.5.FX
 - 4.6.Gitara
 - 4.7.Bas gitara
 - 4.8.Beatbox
 - 4.9.Sidekick
5. Mastering
6. Zaključak
7. Literatura

1. UVOD

U ovom radu prezentovan je postupak snimanja acapella verzije pesme could you be loved od Bob Marley-a. Ova pesma pripada rege žanru. Taj žanr je nastao kasnih 60-ih godina na Jamajci, često ima visok politički ton¹. Jedan od najznačajnijih prestavnika, ako ne i najznačajniji je Bob Marley od kojeg i obrađujem ovu pesmu. Za snimanje sam koristio dobro poznati Cubase softver. Za stručnu pomoć i podršku tokom izrade ovog rada, pružili su mi profesorica Željka Milošević i profesor Mirko Pregun.

Za snimanje acapella² verzije „Could you be loved“, opredelio sam se zbog toga što sam u izradi takvog projekta prepoznao izazov moje kreativnosti jer nikada nisam radio acapella obradu.

1.1. Aranžman

Aranžman je uradio profesor Mirko Pregun. Aranžman se sastoji iz osam deonica, Vocal 1; Vocal 2; Ritam; Filtrirani vokali; Fx; Gitara; Bas gitara i beatboxer. Deonica za beatboxera nije ispisana jer je improvizacionog karaktera. Celokupan aranžman je dugačak dvadeset sedam strana i obeležen je po sekcijama. Počinje sa uvodom, pa prelazi na A sekciju koja je refren i koju peva Jovana Milošević, profesor Mirko Pregun i Lazar Lazarević. potom sledi B sekcija koja je prva strofa i peva je Jovana, ponovo se vraća na A odnosno refren. Treća sekcija je C odnosno druga strofa gde zajedno pevaju profesor Mirko Pregun i Jovana. Zatim sledi D sekcija gde peva profesor Mirko Pregunsa povremenom pratnjom Lazara. Prelazi na E sekcija koja je refren, koja je potpuno ista kao i A sekcija. Zadnja sekcija je F sekcija, u njoj pevaju profesor Mirko Pregun i Jovana kao glavni vokali, a kasnije se ubacuje Lazar kao pratnja. Sve vreme Ritam i Filtrirane vokale pevaju profesor Mirko Pregun i Jovana, Fx peva profesor Mirko Pregun. Gitaru i bas gitaru peva Lazar Lazarević. Beatbox peva, odnosno improvizuje Radovan Petrović iz Sivca.

¹<https://sh.wikipedia.org/wiki/Reggae> 04.06.2016.

² Pevanje bez muzičke pratnje

54

to Chorus

V1

love would ne-ver leave us a-lone a yin the dark - ness theremust come out to light._

V2

R

F.V.

ti ta ta ti ta

Fx

G

tü kü kü tü kü tü kü kü tü kü tü kü kü tü kü tü

B

VI
they say: on - ly, on - ly,

V2
hoo. hoo. hoo. (whistle)

R

F.V.
ti ta ta ti ta ta

Fx

G
tū kū kū tū kū tū kū kū tū kū kū tū kū tū

B

2. PLAN SNIMANJA

Ovaj plan snimanja predstavljaće putokaz za sve faze snimanja, uključujući i konsultacije sa Profesor Mirkom Pregunom i mentorkom Željkom Milošević.

NAZIV AKTIVNOSTI	DATUM REALIZACIJE
Preučavanje relevantne stručne literature	novembar 2015.
Dogovor sa profesorom Mirkom Pregunom u vezi aranžmana	novembar 2015.
Nalaženje iPreučavanje sposobnosti pevača	novembar 2015.
Dogovor sa mentorkomProf. Željkom Milošević za termin i prostor	12.04.2016.
Obezbeđivanje potrebne opreme	19.04.2016.
Realizacija snimanja	19.04.2016.
Dogovor sa mentorkomProf. Željkom Milošević za termin i prostor	21.04.2016
Obezbeđivanje potrebne opreme	25.04.2016
Realizacija snimanja	25.04.2016
Obrada audio snimka pesme “Could You Be Loved” u Cubase Softveru	april-maj 2016.

3. REALIZACIJA PLANA SNIMANJA

3.1. Proučavanje relevantne stručne literature

Nakon dogovora sa mentorkom, prof. Željkom Milošević oko mog predloga za maturski rad, počeo sam sa izučavanjem potrebne stručne literature iz audio tehnike kao i literature vezane za snimanje acapella pesama, radi kvalitetne preipreme za realizaciju praktičnog dela rada. Literatura je pronađena preko raznoraznih internet sajtova, zbog ne postojanja knjige o acapella pevanju.

Stručna literatura je uputila na prednosti i nedostatke acapella snimanja, kao i praktične savete različitih eksperata o načinu i uslovima snimanja acapella pesama.

3.2. Dogovor sa profesorom Mirkom Pregunom u vezi aranžmana

Za obradu pesme je bio potreban aranžman, koji je uradio professor Mirko Pregun nakon dogovora. Do završetka aranžmana je došlo kasnije zbog tehničkih problema sa lap topom na kojem je rađen aranžman. U toku smišljanja aranžmana došlo je do nekoliko promena i ubačen je beat boxer zarad interesantnije obrade.

3.3. Nalaženje i preučavanje sposobnosti pevača

Profesor Pregun se sam ponudio da određene segmente aranžmana otepeva, nakon preslušavanja stavljen je i da peva deonice glavnog vokala. Drugi glavni vokal je bila Jovana Milošević zbog izuzetnog glasa i pevanja. Takođe je stavljena da peva određene sekcije aranžmana. Lazar Lazarević je izabran zbog njegove specifične boje i dubine glasa. Postavljen je da peva gitaru i bas gitaru, kao i određene deonice back vocala zbog spomenute specifičnosti glasa. Nakon preslušavanja mogućnosti beatboxera, odlučeno je da beatboxer bude Radovan Petrović iz Sivca.

3.4. Dogovor sa mentorkom prof. Željkom Milošević

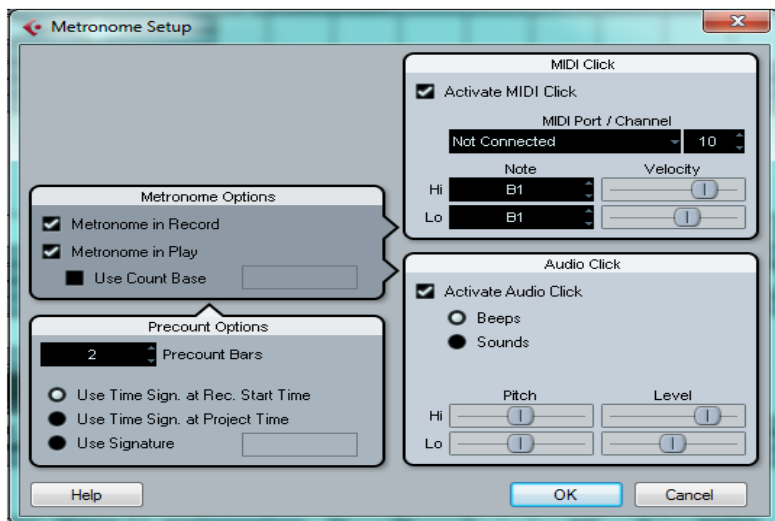
Posle nekoliko planiranja i odlaganja snimanja pevača, zbog zdravstvenih problema, konačno je zakazan termin sa mentorkom prof. Željkom Milošević da se snima profesor Mirko Pregun i Lazar Lazarević.

3.5. Obezbeđivanje potrebne opreme

Od opreme je korišten AKG kondenzatorski mikrofoni, stalak, pop filter, apsorber zvuka (korišten je zbog povećane sigurnosti da ne bi došlo do bilo kakve reverberacije u studiju), zvučna kartica digi design rack 003 kao i adekvatni računar sa Cubase softverom.

3.6. Realizacija Snimanja

Nakon montiranja opreme započeto je snimanje ritam sekcije koju je pevao profesor Pregun. Napremljena je posebna instrument traka gde je stavljen "Super Quartet" plugin koji je služio za upevavanje profesora i drugih pevača. Zarad lakšeg održavanja tonike klik je stavljen da bude na h1. Gornji i donji udarac su postavljeni na h1.



Slika 1: Prozor za konfiguraciju klika

Nakon upevavanja profesor je započeo sa pevanjem ritam sekcije. Ritam sekcija se sastoji od tri glasa od kojih je profesor otpevao dva. Ritam sekcija generalno nije zahtevna pa je profesor

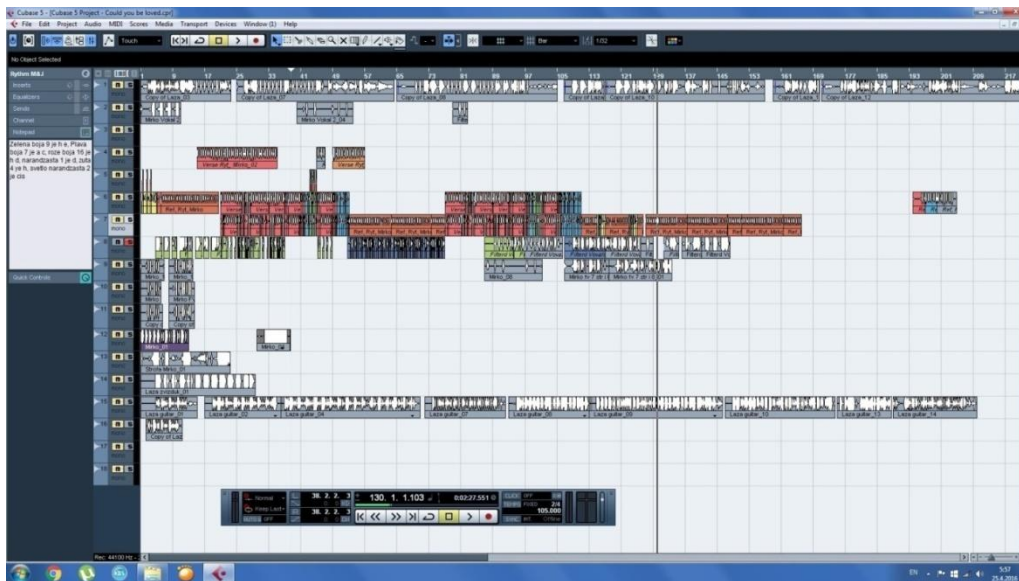
otpevao samo po nekoliko tonova koji se stalno ponavljaju. Nakon Ritam sekcije, snimljena je Fx sekcija, koja je takođe otpevana po nekoliko puta zbog njene jednostavnosti. Sekcija Filtriranih Vokala je sledeća sekcija koja je snimana. Svaki segment koji se ponavlja više puta je snimljen po dva puta zarad većeg izbora kod montiranja. Potom je snimljena gitara, koja se više puta snimala zbog nepravilne dikcije pevača Lazara Lazarevića. Nakon snimljene gitarske sekcije, snimljena je bas sekcija, odnosno bas gitara. Donešena je odluka da je dovoljno snimljeno jer je pevačima glavnih vokala bila potrebna gotova matrica da bi mogli strofe usnimiti sa što manje grešaka. Po završetku snimanja projekat je sačuvan i oprema pravilno ugašena, rastavljena i spakovana, i zaključana u studiu, da bi se sledeći dan preuzela. Nakon snimanja i editovanja, snimak je odnet kod mentorke na preslušavanje i radi dalje konsultacije. Došlo je do shvatanja da se deonica gitare nije dobro usnimila zakazan je još jedan termin za snimanje. Nakon ponovljene nabavke potrebne opreme i montiranja započeto je drugo snimanje. Prvo je snimana Beatbox sekcija koja je, kao što je već pomenuto, improvizacionog karaktera da bi se beatboxer mogao vratiti ranije kućijer poreklom nije iz Sombora. Potom je snimljen treći glas Ritam sekcije koji je pevala Jovana Milošević. Filtrirani vokali su sledeći snimani koje je takodje pevala Jovana. Potom su snimljeni je Vokal 1³i Vokal 2⁴. Tu je prvo snimala Jovana, kojoj je malo opala intonacija, te nakon shvatanja da joj je opala, snimanje je ponovljeno. Nakon što je professor Mirko otpevao svoje deonice, počeo je pevati Lazar, najpre refren pesme, onda Vocal 2 pa tek onda deonicu gitare koja nije bila dobro otpevana.

³ Glavni vokal

⁴ Back vokal

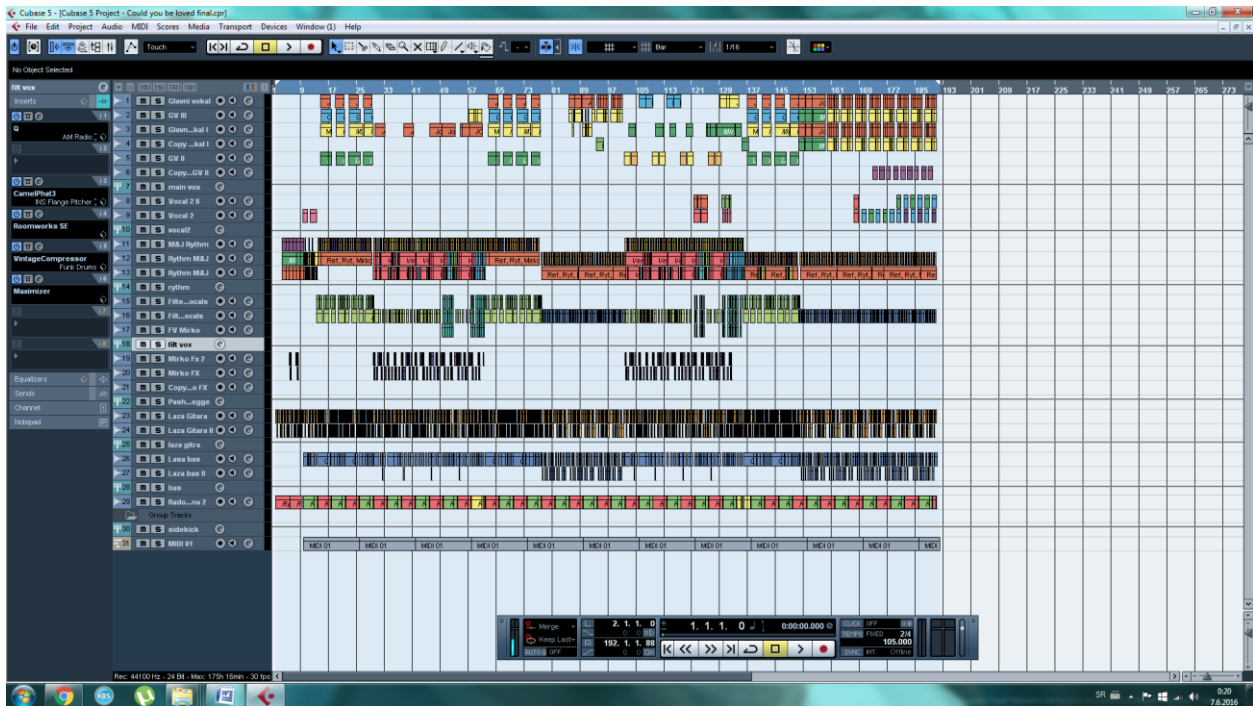
4. OBRADA AUDIO SNIMKA PESME „Could you be loved“ U CUBASE SOFTVERU

Najpre su se ispravljali falševi pevača pošto se u projektu često kopirao jedan isti audio file. Uglavnom nije bilo puno falševa, samo poneki jer su pevači bili dobri. Potom su izabarni najbolji tonovi koji su otpevani, isečeni su i montiranina odgovarajuće mesto. To je bio relativno dug proces, i često se dešavalo da bi pojedini segmenti bili ispomerani i ispadali bi iz ritma. Nakon višestrukog preslušavanja greške su bile pronađene i ispravljene. Tokom procesa sklapanje Gitarske deonice, došlo je do shvaćanja da jedan deo nota nije usnimljen. Da bi se to ispravilo moralo se pronaći iste note u aranžmanu koje se ponavljaju da bi bile isečene, kopirane i stavljne na odgovarajuće mesto. Eventualno da bi se editovale u Vari Audiu da bi se visine pojednih tonova prilagodile na potrebne visine.



Slika 2: editovanje i preslušavanje projekta

Nakon što je aranžman bio skopoljen stavljene su nekoliko grupa da bi olakšali potreban proces editovanja sa efektima. Efekti su stavljeni na grupe da se ne bi morali pojedinačno na svaki kanal. Grupe su sledeće: Vocal, Vocal 2, Ritam, Filtrirani vokali, Fx, Gitara, Bas gitara i Sidekick grupa na koju su išle sve ostale grupe, da bi na kraju projekta sa svim trakama i grupama postojao tridesetjedan kanal:



Slika 3: Izgled celokupnog projekta sa trakama i grupama

4.1. Glavni vokal

Na grupu glavnog vokala su stavljeni sledeći efekti: DeEsser; MultibandCompressor; StereoDelay; Roomworks SE i Maximaizer. DeEsser je stavljen na 4. stepen, da bi ublažio sibilante. MultibandCompressor je stavljen da bi malo pročistio vocale. StereoDelay je stavljen da bi pesma dobila zvuk regea. Roomworks SE je reverb koji je stavljen da snimak ne bi bio „suv“. Maximaizer je stavljen na kraj da bi sve vratio u balans.

4.2. Vokal 2

Na drugu grupu, odnosno Vocal 2 grupu su stavljeni sledeći efekti: StereoDelay, Roomworks SE kao i Maximaizer. Stavljeni su iz istih razloga kao u prvoj grupi, odnosno grupi Glavni vokal.

4.3. Ritam

Kod Ritam deonice je prvo stavljen Q ekvilajzer, gde je sve ispod 100 Hz isečeno i ima blago dizanje do 300 Hz. Stavljjen je iz razloga da ne bi došlo do „muljaže“ jer ima pevača koji više puta pevaju različite deonice te da im se frekvencije ne poklapaju.



Slika 4: Q ekvilajzer podešen za ritam sekciju

Sledeći plugin koji je korišten je Roomwork SE sa Brighter Drums presetom koji je stavljen da bi dodalo malo reverba koji je namenjen za ritam sekciju. Envelopeshaper je korišten da bi malo ublažio slovo „t“ koje se stalno izgovara. Chorus efekat sa “wide backing vocals” presetom je stavljen da bi zvučalo kao da ritam sekciju peva više ljudi. VSTDynamics sa Congo Bongo presetom je stavljen da bi malo pojačao ritam sekciju. Na kraj se stavio Maximaizer da bi se sve to izravnalo i da ne bi došlo do nekog nepoželjnog izobličenja.

4.4. Filtrirani vokali

Prvi efekat koji je stavljen na grupu je Q ekvilajzer, stavljen je bell na 2 kHz sa dosta širokim Q faktorom koji ide od 500 Hz do 10 kHz da bi se zvuk malo izobličio zbog pevača koji pevaju više deonica, da snimak ne bi bio monoton. Zatim sledi CamelPhat plugin na kojem je stavljen filter koji je sekao sve ispod 344 Hz i iznad 10735 Hz da bi se glasovi pevača još više izmenili i da bi ublažili početno „P“, stavljena je i Tube distorzija da bi dodala malo topline zbog prevelokog izmenjivanja glasova. Roomworks SE reverb je stavljen da ne bi bilo sve tako „suvo“. Zatim sledi VintageCompressor da bi malo kompresovao početno „P“. Na kraj je stavljen Maximaizer da bi sve to malo izravnao i vratio u balans.

4.5. FX

Najpre je stavljen StereoDelay sa Guitar Answer presetom. Potom sledi Q ekvilajzer gde su skinute niske frekvencije ispod 200 Hz da bi ta deonica zvačala malo drugačije. Tonic je korišten kao filter koji dodaje malo distorzije. Na kraj je stavljen Maximaizer.



Slika 5: Prikaz nameštanja plugina StereoDelay sa Guitar Answer presetom

4.6. Gitara

CamelPhat je prvi efekat koji je korišten. Tu je stavljen filter koji seče sve ispod 250 Hz sa Tube distorzijom za toplinu, i XCITA distorzijom za visoke frekvencije. Zatim sledi Roomworks SE reverb. VintageCompressor je stavljen da bi malo iskompresovalo glas Lazara, i na kraj Maximaizer da bi se sve to vratilo u balans i izravnalo.



Slika 6: CamelPhat plugin podešen za Vokal Gitaru

4.7. Bas gitara

Prvo je stavljen Q ekvilajzer, gde su podignute vrednosti na 100 Hz, a da bi basova deonica bila izražajnije- korišten je i MultibandCompressor koji je pojačao zvuk basove deonice. Cloner je korišten da bi zvučalo kao da više ljudi peva basovu deonicu. Stavljene su 4 glasova sa malim delayom. Takođe je korišten i CamelPhat na kojem je namešten Tube i MECH distorzija, jedna je kao što je već pomenuto za toplinu, dok je druga za distorziju niskih frekvencija. Na kraj je stavljen Maximaizer.

4.8 Beatbox

Beatbox nije grupa već zaseban kanal na kojem su korišteni sledeći efekti: DeEsser da bi ublažio slovo „s“ ili „šuštanje“ iz beatboxera. Potom VSTDynamics da bi se deonica beatboxera pojačala. CamelPhat koji je korišten da bi se dodala Tube distorzija zbog topline, filter da bi isekao sve ispod 65 Hz i iznad 11852 Hz. I njegov EQ da bi se pojačalo 100 Hz za 86%. Roomworks SE reverb, i Maximaizer da bi sve izravnao.



Slika 7: DeEsser kako stisava sibilante kod beatboxera

4.9 Sidekick

Na zadnju grupu je stavljen Nicky Romero Kickstart (sidechain kompresor) plugin koji je postavljen na midi trigger, odnosno da se aktivira svaki put kada se odsvira midi nota. Nicky Romero Kickstart plugin u ovom projektu služi da bi na kratko i blago kompresovao ukupan miks, da bi udarac beatboxera došao do izražaja. To je namešteno preko 1-Shot opcije i midi triggera.⁵



Slika 8: Podešen plugin Niky Romero Kickstart za beatboxera

⁵<https://www.youtube.com/watch?v=djiEg9CJto0> 13.05.2016.

5. MASTERING

Nakon završetka dodavanja svih efekata na grupe, mastering se radio u iZotope Ozone 7. Najpre je planirano da se u masteringu samo pojača celokupan miks, ali nakon daljnjeg istraživanja plugina pronađen je preset koji je više odgovarao za finalnu verziju pesme.



Slika 9: Podešen iZotope Ozone 7 za mastering

Nakon pregledavanja različitih preseta kao naprimer: “Adaptive Dynamics” ; “CD Master” ; “Control Dynamics” ; “Added Warmth” i “Depth and Clarity” donešena je odluka da je preset „Added Warmth“ najbolji za mastering ovog projekta iz razloga što je pesma dobila na jasnoći, životu i glasnoći.

6. ZAKLJUČAK

Rad na ovom projektu bio je izazovan za moje sposobnosti ali sakupljajući znanje tokom ove četiri godine savladao sam rad. Na samom početku rada uvideo sam veliki broj poteškoća u realizaciji projekta dok se nisam izvežbao u editovanju. Nakon određenog vremena, rad sam sve brže i brže radio zbog uvežbavanja editing dela. Ovaj rad sam samostalno radio, pa sam se samim tim naučio odgovornosti, da mogu da se oslonim na sebe i da više verujem u sebe. U međuvremenu, pre nego što je završen ovaj pismeni rad sa ovom obradom pesme sam osvojio prvo mesto na republičkom takmičenju tonskih srednjoškolskih tonskih snimaka što je i dokaz da je ovaj rad dobar, i samim tim se ponosim ovom obradom i šta sam postigao, jer je to bio veliki izazov za mene. Ovim radom sam definitivno odlučio da se time želim baviti do kraja svog života, da unapređujem svoje znanje i da se upišem na akademiju u Novom Sadu.

7. LITERATURA

1. <https://theproaudiofiles.com/video/tips-for-mixing-acapella-vocals/> 07.04.2016.
2. <https://sh.wikipedia.org/wiki/Reggae> 04.06.2016.
3. <https://www.youtube.com/watch?v=djiEg9CJto0> 13.05.2016.
4. <https://www.youtube.com/watch?v=sZlsb5jXXZo> 05.04.2016.